

ג) "וְעַבְדֶיךָ יַעֲבֹרוּ כָּל חֶלְוֵי צָבָא לִפְנֵי ה' לְמַלְחָמָה פָּאֶשֶׁר אֲדֹנָי דִּבֶּר" (לב,כז)

ה"אמרי אמת" פעם ישן אצל זקנו בעל ה"שפת אמת" מגור, והשכמתו התאחרה לרגל עיונו בסוגיא סבוכה עד לעלות השחר. כשקם, הצליף בו זקנו הגדול מנת מוסר הגונה, אחד מבני המשפחה שאל את ה"אמרי אמת" לאחר מכן, מדוע לא עצרת את סבא מלגעור בך כך? מדוע לא הסברת לו את פשר קימתך באיחור? **ענה הנער אברהם מרדכי**: כשסבא מרביץ מוסר **מקשיבים**, בקשב מלא, גם אם אין לכך הצדקה! והראיה מבני גד ובני ראובן, אחד מהם לא עצר את משה רבינו משיחתו המוסרית הארוכה, כי כשמשה רבנו נותן מוסר לא עוצרים, מוסר ממש רבינו זה הרי 'תורה'!!!

ד) "וה' יִסְלַח לָהּ" (לג,ו)

וידועים דברי הגמ' בקידושין (פא): **רבי עקיבא כי הוה מטי להאי פסוקא הוה בני** אמר ומה מי שנתכוון לאכול בשר חזיר ועלה בידו בשר טלה, אמרה תורה צריכה כפרה וסליחה, מי שנתכוון לאכול בשר חזיר ועלה בידו בשר חזיר על אחת כמה וכמה. **ורואים עוד כמה היה חרד ר' עקיבא מן החטא**, מצינו בעירובין (כא): תנו רבנן מעשה בר"ע שהיה חבוש בבית האסורין והיה ר' יהושע הגרסי משרתו, בכל יום ויום היו מכניסין לו מים במדה, יום אחד מצאו שומר בית האסורין אמר לו היום מימך מרובין שמא לחתור בית האסורין אתה צריך, שפך חציין ונתן לו חציין, כשבא אצל ר"ע אמר לו יהושע אין אתה יודע שזקן אני וחיי תלויין בחיידך, סח לו כל אותו המאורע, אמר לו תן לי מים שאטול ידי, אמר לו לשתות אין מגיעין ליטול ידיך מגיעין, אמר לו מה אעשה שחייבים עליהן מיתה, מוטב אמות מיתת עצמי ולא אעבור על דעת חברי, אמרו לא טעם כלום עד שהביא לו מים ונטל ידיו.

יש לבאר מהו "**מיתת עצמי**" שאמר ר' עקיבא "מוטב אמות מיתת עצמי"? **והביאור**: ר' עקיבא ידע ברוח קדשו איזו מיתה ממתנה לו, וכל ימיו היה מצפה מתי יבוא לידו ויקיים את מצות מיתה על קידוש ה', וכעת שאין לו מים לנטילת ידים, אם לא יאכל בלי נטילת ידים יתכן שימות בתאו בכלא, ולא יהיה בעולם את הקידוש ה' הגדול של מיתת ר' עקיבא, **ולמרות זאת** – אומר רבי עקיבא – **לעבור על איסור דרבנן!!!** זה דבר יותר גרוע מאשר שלא יתקיים הקידוש ה' של מיתת ר' עקיבא, "מוטב אמות מיתת עצמי" – בחדר בבית הכלא ולא יהיה את הקידוש ה' העצום במיתת ר' עקיבא שהוא ציפה לו כל ימיו, **ובלבד שלא לעבור על איסור דרבנן אחד...!!!**

ה) **ההימיר גוי אלהים והמה לא אלהים ועמי המיר כבודו בלוא יועיל**. (ירמיה ב, יא), **מן ההפטרה**.

אמר המגיד מדובנא: משל למה הדבר דומה? לתלמיד חכם אשר זכה לשתי שולחנות תורה וגדולה במקום אחד, וקיווה שחתנו יהיה פאר עולם הישיבות. דא עקא שהבת לא רצתה, ולא זו בלבד אלא שאיוותה לה לבעל את אחד מנערי השכונה הריקים מתוכן, כל תחינות האב לא הועילו והיא בשלה שרוצה להתחתן דווקא איתו, בשלב מסוים האבא הבין שאין לו סיכוי לשנות את החלטת בתו והסכים בעל כרחו לשידוך, הם התחתנו וגרו בבית אביה – חמיו, ומיודעו החתן, לא רק שלא ידע ללמוד, אלא גם לא ידע לעשות כלום... ישב כל היום על כורסת הבית וקרא עיתונים... שתה קפה... וחוף מזה - אפס מעש. לאחר תקופה, חמיו דיבר על ליבו כי יתחיל לעסוק במסחר. החתן התנצל שאינו ממש יודע לעשות מסחר... וחמיו השיב לו: הבה אלמד אותך את כללי המקצוע, שלשה כללים למקצוע: א. יש לקנות משהו שמתאים לעונה, לא סוודרים בקיץ... ב. משהו שכולם צריכים, לא רק יחידי סגולה, ג. צריך להשיג משהו זול שאפשר אחרי זה למכור ביותר יקר, הוא הפקיד ביד חתנו **מאה אלף רובל** ושלח אותו אל יריד המסחר הגדול בלייפציג. החתן לאורך כל הדרך שינן את הכללים וכך הגיע ליריד, סוחר היריד הממולחים הריחו שלפניהם עומד **דג שמן** ושאלוהו למבוקשו, הוא השיב ואמר: אני צריך משהו שמתקיימים בו שלשה דברים: בעונה, לכולם, משהו זול שאפשר למכור ביוקר... אמר לו הסוחר: יש לי הצעה מעולה שבשילך...! כידוע לך יום ראש השנה קרב ובא... ובראש השנה צריך שופרות לתקוע בהם, אני מציע לך **5 שופרות ברובל אחד...!!!** אתה יכול למכור כל שופר בסכום נאה, וזה גם בעונה, וגם כולם צריכים זאת, החתן חושב לרגע... כן! זה מתאים לכללים! נפלא! "מזל וברכה" סגרו עיסקה! **מאה אלף רובל תמורת חצי מיליון שופרות!!!** החתן לוקח את הסחורה ומתקדם לשוב לבית חמיו, חמיו כבר מרחוק מזהה שזה חתנו והוא רואה עוד קרון ועוד קרון, וכשראה את תכולתן חשכו עיניו!!! החתן ניסה להסביר שזה עונה על כל הכללים, וחמיו השיב לו: מי כבר צריך שופר? רק בבתי הכנסת... וגם שם לרובם יש כבר... **יעברו 5 פעמים ימי 'מתושלח'** ולא אגמור למכור מחצית מכמות השופרות הללו, מה אעשה עם חצי מיליון שופרות... החתן חזר למקומו הקבוע בכורסת הבית ולסדר יומו הקבוע שכלל קריאת העיתון ושתיית כוסות קפה לפרקים... וחמיו הלך ושכר מחסנים לאחסן את חצי מיליון השופרות... - עברה חצי שנה נוספת וכמור לבו למראה חתנו המובטל ה"אוכל ואינו עושה" ואמר לעצמו: **בוא ניתן עוד צ'אנס**... הוא קרא לחתנו והפקיד בידו שוב מאה אלף רובל, הזכיר לו שוב את כללי המסחר, אלא שהפעם חידד ואמר לו שיקנה משהו **שבאמת כולם כולם כולם צריכים**, משהו שממש כל בית חייב שיהיה לו, החתן יצא לדרכו, וכמעשהו בראשונה כך מעשהו בשנית... הוא הגיע ליריד, **והסוחרים מריחים**... הוא מסביר מה הוא צריך בדיוק כפי הכללים... והסוחר מציע לו **"הצעה שאי אפשר לסרב לה"**... הפעם זה משהו שכל בית צריך!!! נוצות לבדיקת חמץ... לוקחים 3 נוצות ומחברים אותם יחד וככה מנקים את החמץ... 10 קילו נוצות ברובל, 1000 טונות של נוצות, החתן חוכך בדעתו והעסקה נראית לו טובה! העסקה נסגרת, "מזל וברכה" ו- 1000 טונות הנוצות החלו עושים את דרכם לעבר בית חמיו, הפעם חמיו נשבר לגמרי! **דיייי!** מה אעשה עם כל כך הרבה נוצות? איפה נפיץ את זה? **בכל העולם לא צריכים כזו כמות**... וגם בזה כמעשהו בראשונה כך מעשהו בשנית... החתן חזר למקומו הקבוע בכורסת הבית ולסדר יומו הקבוע שכלל קריאת העיתון ושתיית כוסות קפה לפרקים... וחמיו הלך ושכר מחסנים לאחסן את 1000 הטונות של הנוצות... כעבור תקופה החליט העשיר שחבל על כל יום שהסחורה עומדת בלא מעש, הוא ינסה לעשות איתה משהו, הוא פגש סוחר גדול מטורקיה והפקיד בידו את האחריות על מחסן השופרות ואמר לו לך תעשה משהו עם זה ותבוא על שכרך! מה שתביא במקום זה – יהיה כבר יותר טוב, כבר לא יכול להיות גרוע יותר. בד בבד הוא פגש סוחר גדול נוסף מפולין והפקיד אותו כאחראי על מחסני הנוצות ואמר לו אותו הדבר: לך תעשה עם זה משהו, מה שתביא במקום, כבר יהיה טוב **כי לא יכול להיות גרוע יותר**... ותבוא על שכרך, **לתרחיש האמיים הבא הוא לא נערך... הקב"ה 'מזוגזג זיווגים'...** ונפגשו הסוחר הטורקי עם הסוחר הפולני וסיפרו זה לזה את סיפורם... והתברר שיש להם ממש סיפור זהה...! ואין יותר מתבקש מאשר שיחליפו ביניהם את הסחורות...!!! הם אפילו לא היו צריכים ממש להחליף, האחד עבר לשיירת עגלותיו של רעהו וחזרו לבית משלחם, תושבי העיירה בראותם כמות כזו של עגלות חשבו **שפרצה מלחמת עולם**... עגלות עגלות עם שופרות ונוצות... כשראה זאת חמיו, פשוט התמוטט והתעלף במקום, לאחר שהתעורר ניסו להפיס את דעתו, **אבל היה אחד שעמד וחיידך**... ומיהו? החתן בכבודו ובעצמו, הוא הפטיר ואמר לחמיו: **אתה רואה?! לעגת עלי שאיני יודע לעשות מסחר... והנה הבאת סוחרים ממולחים... ומה הם הביאו בדיוק את אותם דברים שאני הבאתי... השיב לו חמיו: שוייטיטה שבעולם!!!** הם – מה הם קיבלו? "כלום!" ומה הם הביאו חזרה? "כלום!" הם החליפו "כלום!" אבל אתה שוטה שבעולם מה קבלת? קבלת מאה אלף רובל!!!... פעמיים קבלת סכום עתק כזה!!!... **ומה עשית עם זה? הפכת את זה ל"כלום"!!!**

סיים המגיד את המשל ועבר לנמשל: כל גוי יכול להחליף את אלוהיו באחר, אלוהי עץ ניתן להחליף באלוהי אבן... במקום להיות קשור למפלגה פלונית יחליף ויעבור למפלגה אלמונית... כי זה להחליף "כלום" ב"כלום", חליפין כאלה לא מעלים ולא מורידים דבר... **וגם את זה גוי לא עושה...**